

Ryttylä 1.10.2008
Matti Väisänen

HERRA-NIMI RAAMATUSSA
(Ef 4:5)
Helsingin KL:n nuoret
(4.10.2008)

JOHDANTO

- a. Kaikilla nimillä Raamatussa on merkitys.
- b. Alussa on hyödyllistä tietoa Vapahtajamme nimestä. Loppupuolella enemmän tämän nimen sanomaa

1. HERRA-NIMEN HEPREALAISET VASTINEET

Heprealaisessa Vanhassa testamentissa on kaksi aivan eri sanaa, "Jahve" ja "Adonai", jotka suomalainen Raamattu kääntää samalla sanalla, "Herra". Samoin tekevät myös kaikki yleisesti käytössä olevat englanninkieliset Raamatut, mutta eräissä niistä on "Herra"-sana (LORD) kirjoitettu kokonaan isoilla kirjaimilla silloin, kun se esiintyy "Jahve"-nimen vastineena erotukseksi "Adonai"-nimestä, jonka käännös on kirjoitettu poikkeuksetta pienillä kirjaimilla alkukirjainta lukuun ottamatta (Lord).

1.1. Nimi Adonai

"Adonai" on ikivanha monikkomuoto (I pers. suffiksi) heprean sanasta "adon", joka merkitsee 'herra' ja 'isäntä'. Ihmisestä käytetään Raamatussa samaa sanaa merkitsemään muun muassa orjan isäntää ja aviomiestä suhteessa vaimoonsa. Vanhaa monikkomuotoa "Adonai" Raamattu käyttää lukuisia kertoja, mutta vain Jumalasta. Puhuessaan ihmisistä tai enkeleistä monikossa Raamattu käyttää uudempaa monikkomuotoa "adonim".

Tarkkaan ottaen "Adonai"-sana, 'minun herrani', on kieliopillisesti sekä hepreassa että suomessa ymmärrettävissä joko yksiköllisenä tai monikollisena. Se on kunnioittava pausamuoto. Pausa tarkoittaa sitä, että joka kerta heti sen jälkeen, kun Raamatusta on lausuttu nimi Herra, pitäisi pitää hetken tauko ja pohdiskella, kenen nimi tuli mainituksi. Itse ymmärrän nimen ensisijaisesti monikollisena viittamassa kolmiyhteiseen Herraan samalla tavalla kuin Jumala-sana (älohiim) on monikko. Molempien sanojen yhteydessä esiintyvät verbit ovat yksikössä, mutta muut määreet monikossa.

1.2. Nimi Jahve

"Jahve" on Jumalan yleisin nimi Vanhassa testamentissa. Se esiintyy siellä peräti yli 6800 kertaa. Aidossa vokalisoimattomassa hepreassa "Jahve" kirjoitetaan neljällä konsonantilla, "JHVH", jota kutsutaan nimellä "tetragrammaton" (kreik., nelikirjaiminen). JHWH-nimessä viimeinen h-kirjain on apukirjaimena merkitsemässä pitkää vokaalia. Tällaisia apukirjaimia tarvittiin, koska hepreankieltä kirjoitetaan pelkillä konsonanttimerkeillä. Vanhan testamentin heprealainen teksti on

varustettu vokaalimerkein diasporassa asuvien juutalaisten lukemisen helpottamiseksi varsin myöhään eli joskus ensimmäisen vuosituhannen lopulla jKr. Vokalisoitua tekstiä kutsutaan masoreettiseksi tekstiksi. Koska juutalaiset pitävät JHVH-nimeä niin pyhänä, etteivät katso voivansa lausua sitä lainkaan, varmuus sanan alkuperäisestä ääntämisestä vähitellen hämärtyi. Niinpä keskiajalla kyseistä hepreankielistä jumalannimeä on virheellisesti alettu lukea myös muodossa Jehova. Kielitieteellisesti ja historiallisesti lukutapa Jahve on kuitenkin kyseisen tetragrammin kaikkein vahvimmin perusteltavissa oleva lukutapa.¹

Juutalainen lukee JHVH-sanana "Adonai" tai "Elohim" (Jumala) silloin, kun "JHVH"-nimi esiintyy "Adonai"-nimen yhteydessä, kuten esim. 1 Ms 15:2, 8 ja Hs 2:4, jolloin hän joutuisi lausumaan "Adonai"-sanana kahteen kertaan peräkkäin. Yleisintä juutalaista lukutapaa ja maailman ensimmäistä raamatunkäännöstä, kreikankielistä Vanhaa testamenttia, Septuagintaa (LXX, 200 eKr) johdonmukaisesti seuraten suomalainen Raamattu kääntää "JHVH"-nimen aina sanalla "Herra" (kreik.Kyrios).

"Jahve"-nimi esiintyy ensimmäisen kerran Raamatussa Jumala-nimen (Elohim) rinnalla jo 1 Ms 2. luvussa, joka kertoo paratiisin ja vaimon luomisesta (1 Ms 2:4, 5, 7, 8, jne). (Jotkut kutsuvat 1 Ms 2. lukua "toiseksi luomiskertomukseksi"; toisten mielestä 1 Ms 2:ssa ei ole kysymys toisesta luomiskertomuksesta, vaan 1 Ms 1. luvussa kerrotun luomisen jatkumisesta kuudentena päivänä (Ks. 1 Ms 1:31). Luomiskertomuksen jälkeen "Jahve"-nimi esiintyy Vanhassa testamentissa "Elohim"-nimen rinnalla jatkuvasti.

1.3. Jahve-nimen merkitys

"Jahve Elohim" on käännetty suomalaisessa Raamatussa "Herra Jumala". "Jahve"-nimen merkitys tulee Raamatussa varsinaisesti näkyviin Mooseksen kutsumusnäyn yhteydessä. Mooses sanoi Jumalalle: "Katso, kun minä menen israelilaisten luo ja sanon heille: 'Teidän isienne Jumala on lähettänyt minut teidän luoksenne', ja kun he kysyvät minulta: 'Mikä hänen nimensä on?' niin mitä minä heille vastaan?" "Jumala vastasi Moosekselle: 'Minä olen se, joka minä olen'. Ja hän sanoi vielä: 'Sano israelilaisille näin: M i n ä o l e n lähetti minut teidän luoksenne'" (2 Ms 3:13–14). Ja vähän myöhemmin Jumala puhui Moosekselle ja sanoi hänelle: "Minä olen Herra (Jahve). Ja minä olen ilmestynyt Aabrahamille, Iisakille ja Jaakobille 'Jumalana Kaikkivaltiaana', mutta nimelläni 'Herra' (Jahve) en minä ole tehnyt itseäni heille tunnetuksi" (2 Ms 6:2–3).

Koska "Jahve"-nimi esiintyy Vanhassa testamentissa yli 6800 kertaa, varsinainen Jumala-sana, "Elohim" noin 2600 kertaa ja nimi "Adonai" vain muutamia satoja kertoja, ei ole väärin sanoa, että Vanha testamentti on kirja Jahvesta sekä hänen teoistaan, sanoistaan ja kansastaan. Jahve-sana on kielellisesti verbi eli teonsana. Kantasanana siinä on olla-verbi (hepr. 'haajaa'), ja muotona on imperfekti, yksikön kolmas maskuliini. Hepreankielessä olla-verbin merkitys on paljon dynaamisempi, voimakkaampi ja aktiivisempi kuin esimerkiksi suomenkielen verrattain passiivinen olla-sana.

Yksinkertainen käännös "Jahve"-nimestä olisi: Hän on. Kovin kaukana eivät olisi myöskään käännökset 'hän elää' tai 'hän saattaa olemaan' tai 'hän kutsuu olemaan'. Hepreassa imperfekti tarkoittaa sellaista tekemistä, joka on alkanut menneisyydessä ja joka vielä jatkuu. (Imperfektum = ei ole päättynyt, ei ole tullut täydelliseksi tai valmiiksi. Länsimaisissa kielissä imperfektillä on aivan erilainen, lähes päinvastainen merkitys.) Ilmestyskirjassa on selitetty tämän Jahve-nimen

1. Kun JHWH-sana varustetaan Adonai-sanana vokaaleilla, sanasta JHWH tulee Johova. Tällaista nimeä ei kuitenkaan liene milloinkaan ollut.

imperfektinen eli menneisyydessä alkanut ja vielä jatkuva merkitys: "Pyhä, pyhä, pyhä on Herra Jumala, Kaikkivaltias, joka oli ja joka on ja joka tuleva on" (Ilm 4:8). Sanat 'joka oli ja joka on ja joka tuleva on' voidaan ilmaista heprean kielellä siis yhdellä sanalla: Jahve. Jahve-nimen ylihistoriallinen verbiluonne selittyy myös Ilmestyskirjan ensimmäisessä luvussa: "Minä olen A ja O", sanoo Herra Jumala, joka on ja joka oli ja joka tuleva on, Kaikkivaltias" (Ilm. 1:8), samoin seuraavassa: "Armo teille ja rauha häneltä, joka on ja joka oli ja joka tuleva on..." (Ilm. 1:4).

"Jahve" on Jumalan olemuksen ilmaus samaan tapaan kuin "Immanuel" ilmentää Jeesuksen Kristuksen olemusta. "Jahve"-nimessä korostuu paitsi Jumalan r a k k a u s erityisesti hänen p y h y y t e n s ä:

Ensimmäisen Mooseksen kirjan toisessa ja kolmannessa luvussa Jumala esiintyy aina "Herra Jumalana", hepreaksi "Jahve Elohim", lukuun ottamatta kahta kertaa, jolloin käärme puhuu Eevalle Jumalasta (1 Ms 3:1, 5) ja kohtaa, jolloin Eeva neuvottelee käärmeen kanssa (1 Ms 3:3). Molemmissa tapauksissa Jahve-nimi on unohdettu, ikään kuin he eivät haluaisi tietää mitään Jumalan pyhyydestä ja rakkaudesta. Vielä Seetin syntymän yhteydessä, Kainin murhattua Aabelin, Eeva puhuu Jumalasta ilman Jahve-nimeä: "Jumala (Elohim) on suonut minulle toisen pojan (alkukielen mukaan "siemenen", joka viitanee lankeemuksen yhteydessä Jumalan antamaan lupaukseen "vaimon siemenestä") (1 Ms 4:25).

"Jahve"-nimi osoittaa, että Jumala on iankaikkinen, absoluuttinen, ajan ulkopuolella oleva, sellainen, jolla ei ole alkua eikä loppua, ei menneisyyttä eikä tulevaisuutta. Iankaikkisuus ei näet ole vain pidennettyä aikaa, vaan kokonaan toinen olotila, aioni, missä kaikki on ihanaa "ON". Nimi voisi myös merkitä "hän saattaa olemaan", so. "hän luo". Hänen kauttansa on kaikki luotu. Hänellä on elämä itsessään. Hän on kaiken elämän ja olevaisen alku. Hänessä myös kaikki pysyy voimassa.

Kun Eeva synnytti ensimmäisen lapsensa, suomalaiset Kirkkoraamatut kertovat Eevan sanoneen saaneensa pojan "Herran avulla". Hepreankielisessä alkutekstissä ei kuitenkaan ole sanaa "avulla". Sen mukaan Eeva toteaa saneensa pojan, Herran (Jahven), toisin sanoen hän sanoo synnyttäneensä Jumalan. Näyttä siis siltä, että Eeva odotti jo Kainista jumalaista pelastajaa ja käärmeen pään rikkipolkijaa. Kain ei kuitenkaan tarkkaan ottaen ollut naisen siemen, vaan miehen siemenestä vaimossa siinnyt ja näin ollen syntiinlankeemuksen perintöä kantava Aadamin ja Eevan jälkeläinen. Sen sijaan, että hänestä olisi tullut käärmeen pään rikkipolkija, hänestä tulikin veljensä murhaaja.

2. HERRA-NIMEN LIITÄNNÄISET VANHASSA TESTAMENTISSA

Nimenä "JHVH" (Jahve), "Hän on" tai "Minä olen" on outo. Se on kuin kesken jäänyt lause, joka kaipaa jatkoa. Se on kuin avoin shekki, joka voidaan täyttää tarpeen mukaan. Jumala on täyttänyt meille Vanhassa testamentissa JHVH-shekin kuin malliksi seitsemän kertaa:

Ensimmäisen kerran JHVH-nimi esiintyy täydennettynä 1 Ms 22:14: Jahve-Jireh = Hän on se, joka näkee ("Herra näkee", suomalainen Raamattu). Toisin sanoen Jahven, Herran, tehtävänä on nähdä, valvoa, tarkata, kuten heprealainen sana voitaisiin kääntää. Hän näkee kaiken. Emme voi tehdä mitään häneltä salaa. Meille ei voi myöskään tapahtua mitään hänen näkemättään ja tietämättään.

Toisen kerran JHVH-shekki on täytetty meille 2 Ms 15:26: JHVH-Raffa = Hän on se, joka parantaa ("Minä olen Herra, sinun parantajasi", suomalainen Raamattu). Jahve, Herra, on suuri lääkäri, kaikkivaltias parantaja. Yksikään hänen "potilaistaan" ei kuole siksi, ettei hän pystyisi parantamaan.

Kolmannen kerran JHVH-nimi on täydennetty 2 Ms 17:8–15: JHVH-Nissi = Hän on lippu ("Herra on minun lippuni", suomalainen Raamattu). Jahve, Herra, on se, jota voidaan ja tulee seurata hengellisessä taistelussa kuin sotalippua muinoin sotatantereella. Häntä seuraten me voitamme.

Neljännän kerran JHVH-shekki on täytetty Tm 6:24: JHVH-Shalom = Hän on rauha ("Herra on rauha", suomalainen Raamattu). Jahve, Herra, on yli ymmärryksen käyvän rauhan aihe ja lähde. Jos meillä on rauha hänessä, me voimme säilyttää sen silloinkin, kun inhimillisesti ei ole pienintäkään syytä rauhallisuuteen.

Viidennen kerran JHVH-nimi on täydennetty Ps 23: JHVH-Raah = Hän on se, joka paimentaa ("Herra on minun paimeneni", suomalainen Raamattu). Suomalaisen Raamatun neljää sanaa vastaa vain kaksi heprean sanaa. Jahve, Herra, on paimen! Hän kulkee paimenena edelläni. Hän tietää laitumet. Hän varjelee vaaroilta. Tarvittaessa hän myös kurittaa.

Kuudennen kerran JHVH-shekki on täytetty Jr 23:6: JHVH-tsidkenu = Hän on vanhurskaus ("Herra on meidän vanhurskaudemme", sanoo suomalainen Raamattu). Jahve, Herra, on itse vanhurskas, mutta hän on samalla meidän vanhurskaudemme. Jumalan edessä syntinen ihminen kestää vain Jeesuksen hankkimaan lahjavanhurskauteen vaatettuna. Voi sitä, jolla ei tätä ole!

Seitsemännen kerran JHVH-nimi esiintyy täydennettynä Hs 48:35:ssä: JHVH-Shammah = Hän on läsnä paikalla ("Herra on täällä", suomalainen Raamattu). Jahve, Herra, on aina paikalla. Hänen nimensä jo kertoo, että hän on aina läsnä. Hän on aina tilanteen tasalla.

JHVH-nimi on täydennetty meille valmiiksi Vanhassa testamentissa yllämainitut seitsemän kertaa. Tähän on selvä syynsä. Seitsemän on Raamatun numerosymboliikassa täydellisyyden luku. Täydentämällä JHVH-nimen, "Hän on" -avoimeksi jätetyn lauseen, seitsemän kertaa kuin malliksi Raamattu julistaa, että Jahve, Herra, on annettu meille taivaasta vastaukseksi ihmisen kaikkiin tarpeisiin. Jahve-nimi on todellakin kuin taivaan pankin avoin shekki, jonka me saamme täyttää. Samalla Jahve-nimi osoittaa, että me emme etsi apua häneltä, vaan Apu etsii meitä, autettaviaan. Leipä etsii nälkäisiä, Ilo murheellisia, Paimen etsii lampaita.

3. HERRA-NIMEN SOVELLUTUS UUDESSA TESTAMENTISSA

Tarkemman selvyuden JHVH-nimeen saamme lopultakin Uudesta testamentista, eikä ihme, sillä Uusi testamentti on kätkettynä Vanhassa ja Vanha on paljastettuna Uudessa. Useimmat JHVH-nimeä valaisevat Uuden testamentin kohdat löytyvät Johannekselta:

Ilmestyskirjassa ylönousseesta ja taivaaseen astuneesta kirkastetusta Herrasta käytetään nimitystä "joka on ja joka oli ja joka tuleva on" (Ilm 1:4,8; 4:8), ja häntä puhutellaan nimellä "joka olet ja joka olit" (Ilm 11:17; 16:5). Kirkastettu Herra kutsuu itse itseään nimellä "Minä olen A ja O" (A ja O, alfa ja omega, ovat kreikkalaisten aakkosten ensimmäinen ja viimeinen kirjain) (Ilm 1:8) sekä "Minä olen ensimmäinen ja viimeinen" (Ilm 1:17). Toisin sanoen hän on luomakunnan ja lunastuksen alkuunpanija, täydelliseksi tekijä ja päämäärä.

Johanneksen evankeliumissa Jeesus sanoo juutalaisille: "Te olette alhaalta, minä olen ylhäältä; te olette tästä maailmasta, minä en ole tästä maailmasta. Sen tähden minä sanon teille, että te kuolette synteihinne, sillä ellette usko minua siksi, joka minä olen (alkukieli: että minä olen), niin te kuolette synteihinne" (Ehkä voisimme kääntää yllä olevan myös "sillä ellette usko minua minä oleksi, niin ...") (Jh 8:23–24). "Niin Jeesus sanoi heille: 'Kun olette ylentäneet

Ihmisen Pojan, silloin te ymmärrätte, että *minä olen se, joka minä olen*" (alkukieli: *minä olen*) (Jh 8:28). Ja vähän myöhemmin: "Totisesti, totisesti minä sanon teille: ennen kuin Aabraham syntyi, *olen minä ollut*" (alkukieli: *minä olen*). (Jh 8:58). Aivan samasta on kysymys myös Jh 18:5, 6 ja 8:ssa.

Uuden testamentin kreikankielisen ilmaisun "minä olen" (egoo eimi) taustalla on vääjäämättä Vanhan testamentin sana JHVH, sillä Jeesus puhui hepreaa tai sille läheistä sukulaiskieltä, arameaa, joka oli Jeesuksen varsinainen äidinkieli. Näin ollen Jeesus sanoo juutalaisille suoraan, että hän on Vanhan testamentin JHVH, sama, joka oli mukana jo luomisessa ja ilmestyi palavassa pensaassa Moosekselle Midianin maalla. Jeesuksen väite, että hän on Jumala, JHVH, jonka nimeä juutalaiset eivät sen pyhyden tähden katsoneet voivansa edes lausua, oli heidän mielestään Jumalan pilkkaa ja herätti heissä niin suurta pahennusta, että "he poimivat kiviä heittääksensä häntä niillä" (Jh 8:59). Lopulta juutalaiset surmauttivat Jeesuksen syyttäen häntä Jumalan pilkasta.

4. "MINÄ OLEN" -LIITÄNNÄISET UUDESSA TESTAMENTISSA

Vanhassa testamentissa JHVH-nimi esiintyi täydennettynä seitsemän kertaa. Sama ilmiö on löydettävissä myös Uudessa testamentissa. Kreikankielisessä Uudessa testamentissa on seitsemän Jeesuksen suurta "Minä olen" (egoo eimi) -lausumaa. Niiden taustalla on hepreankielinen JHVH-sana, "Minä olen", samoin kuin seitsenluvun sanoma, josta Vanhan testamentin JHVH-nimen yhteydessä oli edellä puhe.

Ensimmäinen Jeesuksen lausuma on Jh 6:35,48: "*Minä olen elämän leipä* (artos); joka tulee minun tyköni, se ei koskaan isoa, ja joka uskoo minuun, se ei koskaan janoa." – Kirkkoisä Augustinus sanoi aikoinaan: "Minun sieluni on levoton, kunnes se löytää levon sinussa, Herra." Jumalan Pojan nimi on "Minä olen elämän leipä". Joka ravitsee sieluansa hänellä, sen ei tule enää koskaan nälkä eikä jano. Jumalan Pojan tuntemisessa on elämän täyteys.

Toinen Jeesuksen lausuma on Jh 8:12: "*Minä olen maailman valkeus* (foos), joka minua seuraa, se ei pimeässä vaella, vaan hänellä on oleva elämän valkeus." – Maailma vaeltaa pimeydessä. Koko ihmiskunta on syntiinlankeemuksen tähden eksyksissä. Jumalan Pojan nimi ilmoittaa: "Minä olen maailman valkeus." Se, joka häntä seuraa, ei eksy. Hän osaa kotiin, taivaaseen.

Kolmas Jeesuksen lausuma on Jh 10:9: "*Minä olen ovi* (thura); jos joku minun kauttani menee sisälle, niin hän pelastuu, ja hän on käyvä sisälle ja käyvä ulos ja löytävä laitumen." – Ihmiskunta etsii monin tavoin ulospääsyä kurjuudestaan ja eri uskontojen kautta pääsyä Jumalan yhteyteen, mutta turhaan, sillä Jumalan Pojan nimi julistaa: "Minä olen ovi." "Eikä ole pelastusta yhdessäkään toisessa; sillä ei ole taivaan alla muuta nimeä ihmisille annettu, jossa meidän pitäisi pelastuman", ilmoittaa Jumalan Sana toisaalla (Apt 4:12).

Neljäs Jeesuksen lausuma on Jh 10:11, 14: "*Minä olen se hyvä paimen* (poimeen). Hyvä paimen antaa henkensä lammasten edestä. ... ja minä tunnen omani, ja minun omani tuntevat minut." – Jumalan Poika tuntee uskovansa. Heissä on omistajan sinetti, Pyhä Henki (Ef 1:13). Myös uskovat tuntevat hänet. Emmauksen tien opetuslasten tavoin he tuntevat hänet hänen haavoistansa, sillä hän on rakastanut heitä niin paljon, että hän on antanut henkensä pelastaakseen heidät. Siksi hänen nimensä on "Minä olen se hyvä paimen".

Viides Jeesuksen lausuma on Jh 11:25: "Minä olen ylösnousemus ja elämä (anastasis kai zoe); joka uskoo minuun, se elää, vaikka olisi kuollut." – Jumalan Poika tuli tänne ihmisten maailmaan siksi, koska täällä kuolla. Myös Jumalan Poika kuoli, mutta samalla hän kukisti kuoleman, sillä hän nousi ylös kuolleista. Jumalan lapset ovat uskon kautta yhtä Ylösnouseen kanssa. Siksi he ovat turvallisia sekä onnessa että onnettomuudessa, elämässä että kuolemassa. Turmiovaltana kuolema on jo kukistettu Golgatalla. Se ei voi hallita eikä omistaa Jumalan lapsia. Päinvastoin kuolema on portti entistä läheisempään yhteyteen Jumalan kanssa; se on pääsy uskosta näkemiseen, siirtyminen kuoleman varjon maasta iankaikkiseen elämään Jumalan taivaaseen, sillä Golgatan sankarin nimi on "Minä olen ylösnousemus ja elämä".

Kuudes Jeesuksen lausuma on Jh 14:6: "Minä olen tie ja totuus ja elämä (hodos kai aletheia kai zoe); ei kukaan tule Isän tykö muutoin kuin minun kauttani." – Turhaan ihmiset yrittävät rakentaa omia teitään Jumalan luo. Ne eivät johda perille. Sen sijaan Jumala on itse tullut Jeesuksessa meidän luoksemme. Jeesus on ainoa silta täältä ihmisten maailmasta Jumalan luo. Hän on ne tikapuut, jotka patriarkka Jaakob näki taivaasta alas laskettuina (1 Ms 28). Jeesus Kristus on sekä niitten ensimmäinen, keskimäinen että viimeinen puolapuu. Sen tähden meidän tulee liittyä uskossa Kristukseen, niin aloitamme oikein; turvautua jatkuvasti häneen, niin jatkamme oikein; pysyä loppuun asti hänen yhteydessään, niin tulemme perille iankaikkiseen elämään. Tämä on varmasti totta, sillä hänen nimensä vakuuttaa: "Minä olen tie ja totuus ja elämä".

Seitsemäs Jeesuksen lausuma on Jh 15:1, 5: "Minä olen (totinen) viinipuu (ampelos), (te olette oksat) ja minun Isäni on viinitarhuri. Jokaisen oksan minussa, joka ei kannu hedelmää, hän karsii pois; ja jokaisen, joka kantaa hedelmää, hän puhdistaa, että se kantaisi runsaamman hedelmän." – Jeesus on Jumalan istutus ihmiskunnan keskellä. Uskovat ovat oksina Jeesus-viinipuussa. He saavat voimansa hänestä. Siksi he pystyvät sekä kärsimyksiin, kun taivaallinen viinitarhuri puhdistaa ja leikkaa heitä, että myös hyviin ja voimallisiin tekoihin. Uskovilla on voimansa Jumalassa, sillä Jeesuksen nimi julistaa, että hän on viinipuu, ja hänen Isänsä on viinitarhuri ja uskovat ovat oksina Jeesus-viinipuussa.

PÄÄTÖS

1. Näin olemme tutkistelimme ensin Herra-nimen heprealaisia vastineita nimiä *Adonai* ja *Jahve*. Toiseksi tutustuimme Herra-nimen liitännäisiin Vanhassa testamentissa. Kolmanneksi katsoimme Herra-nimen sovellutuksiin Uudessa Testamentissa. Neljänneksi ja samalla viimeiseksi tarkastelimme ”Minä olen”-liitännäisiä Uudessa testamentissa.

2. Vanhassa testamentissa ilmoitetun Jumalan (JHVH) kirkkaus ja pyhyys on ääretön. Korpivaellustaipaleella Mooses pyysi häneltä: "Anna siis minun nähdä sinun kirkkautesi." Herra sanoi hänelle: "Sinä et voi nähdä minun kasvojani; sillä ei kukaan, joka näkee minut, jää eloon". "Sitten Herra sanoi: 'Katso, tässä on paikka minun läheisyydessäni; astu tuohon kalliolle. Ja kun minun kirkkautesi kulkee ohitse, asetan minä sinut kallion rotkoon ja peitän sinut kädelläni, kunnes olen kulkenut ohi. Kun minä sitten siirrän pois käteni, näet sinä minun selkäpuoleni; mutta minun kasvojani ei voi kenkään katsoa'" (2 Ms 33:18–23).

Myöhemmin Raamatussa kerrotaan, että Jumalan selkäpuolen näkemisen vaikutuksesta Mooseksen kasvot säteilivät niin, etteivät israelilaiset voineet katsella häntä. Siksi Mooses joutui esiintymään kansansa keskuudessa Siinailla peitetyn kasvoin lukuun ottamatta tilanteita, jolloin hän puhui kansalle (2 Ms 34:28–35). Peittikö kansa vuorostaan kasvonsa Mooseksen puhuessa, sitä emme tiedä.

3. Ensimmäisenä jouluna lähes 2000 vuotta sitten JHVH, Herra, "tyhjensi itsensä ja otti orjan / palvelijan (kreikan kielessä "doulos" tarkoittaa molempia) muodon, tuli ihmisten kaltaiseksi, ja hänet havaittiin olennaltaan sellaiseksi kuin ihminen; hän nöyryytti itsensä ja oli kuuliainen kuolemaan asti, hamaan ristin kuolemaan asti. Sen tähden onkin Jumala hänet korkealle korottanut ja antanut hänelle nimen, kaikkia muita nimiä korkeamman, niin että kaikkien polvien pitää Jeesuksen nimeen notkistuman, sekä niitten, jotka taivaissa ovat, että niitten, jotka maan päällä ovat, ja niitten, jotka maan alla ovat, ja jokaisen kielen pitää tunnustaman Isän Jumalan kunniaksi, että Jeesus Kristus on Herra" (Fl 2:7–11).

Ihmiseksi tultuaankin Jeesus oli Jumala, hänen kirkkautensa säteily ja olemuksensa kuva (Hpr 1:3) tai näkymättömän Jumalan kuva, kuten apostoli Paavali sanoo (Kl 1:15). Tänä Jeesus istuu jälleen Isän oikealla puolella varustettuna sillä kirkkaudella, joka hänellä oli Isän tykönä, ennen kuin maailma olikaan (Jh 17:5).

4. Lue Ilm 7:9–17

Oi nimi kaikkein suloisin,
mainittu ihmiskielin,
kiitetty kielin tuhansin
ja palavaisin mielin.
Oi Jeesus Kristus, kuinka me
nyt edessäsi voisimme
kylliksi kumartua!

Jo ennen aikain alkua,
kun maa ei ollut luotu,
Isäsi suunnitelmassa
jo olit meille suotu,
valkeudesta valkeus,
Jumalan puhtain rakkaus
ja kaikkivoipa voima

Iäksi kuolon tuskista
ja tuomiosta säästit
oi maailman Vapahtaja,
synnistä meidät päästit.
Nimesi luja linna on,
on siinä turva verraton.
Ken muu voi meitä auttaa?

Olethan korkein kaikista,
viimeinen, ensimmäinen,
ja kuningas ja profeetta
ja pappi ylimmäinen.
On sinun syvyys, korkeus,
on sinun valta, kirkkaus
ja kaikki, Jeesus Kristus.